

Rezultati rada Ministarstva branitelja u prvoj polovici mandata

1) PRAVNA REGULATIVA I SKRB

Zdravstvena skrb

Novi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći

Ministarstvo branitelja će do kraja 2013. godine donijeti novi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih snaga i mirovnih misija. Novi programom proširit će se kategorije korisnika i na žrtve seksualnog zlostavljanja te na osobe stradale pri obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija.

Istraživanje pobola i smrtnosti hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji

U lipnju 2012. godine započeo je znanstveno-istraživački projekt usmjeren na unapređenje zdravstvene skrbi branitelja i članova njihovih obitelji. Projekt se provodi u dvije faze. U prvoj fazi analizirani su podaci o smrtnosti branitelja, dok je druga faza u tijeku - njome se analiziraju podaci o pobolu. Konačni cilj projekta je utvrđivanje najčešćih uzroka smrtnosti hrvatskih branitelja, kako bi se osmislile znanstveno utemeljene preventivne mjere.

Praćenje zdravstvenog stanja branitelja – zatočenika neprijateljskih logora

U studenom 2013. započelo je obavljanje sistematskih pregleda i sustavnog praćenja zdravstvenog stanja svih branitelja – zatočenika neprijateljskih logora. Sistematski pregledi bit će nastavljeni i u 2014. godini.

Veteranski centri

Veteranski centri su institucija koje će na jednom mjestu pružati sveobuhvatnu skrb za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji.

Do kraja mandata Ministarstvo branitelja planira izraditi procjenu troškova i ekonomske učinkovitosti za veteranske domove, raspisati projekt „Veteranski centar“, izgraditi, opremiti i osposobiti za rad barem jedan veteranski dom te prekvalificirati branitelje, članove njihovih obitelji i civilne žrtve rata za rad u Veteranskim centrima.

Ovi centri zapravo su socijalne inovacije koje ujedno potiče i Europska unija. Kako bi se, u skladu s europskom kohezijskom politikom, potaknuo razvoj nerazvijenih područja, veteranski centri bit će smješteni u područjima posebne državne skrbi poput vukovarsko-srijemske, sisačko-moslavačke te ličko-senjske županije. Izgradnja, opremanje te prekvalificiranje branitelja za rad u veteranskim centrima financirat će se putem strukturnih fondova u programskom razdoblju europske unije 2014. – 2020. godine.

Socijalna skrb

Stambeno zbrinjavanje

Izmjenom Zakona o pravima hrvatskih branitelja 2012. godine omogućeno je stambeno zbrinjavanje i dragovoljcima, pripadnicima borbenog sektora koji su u Domovinskom ratu sudjelovali najmanje dvije godine. Dragovoljcima je omogućena financijska potpora prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine. Uveden je institut javnog najma, čime je omogućeno i nesmetano korištenje stanova osobama koje nisu kreditno sposobne ili se ne žele kreditno obvezati. Izgradnja stanova je u trenutku preuzimanja vlasti stala. Ministarstvo branitelja ponovno je krenulo s izgradnjom stanova namijenjenih stambenom zbrinjavanju stradalnika.

Objavljena je Lista prvenstava za dodjelu stambenih kredita.

U dvije godine mandata Ministarstvo branitelja isplatilo je 321 kredit i podijelilo 173 stana. Do kraja mandata bit će isplaćeno 600 kredita, 400 financijskih potpora i dodijeljeno 350 stanova.

Mjere stručnog osposobljavanja, samozapošljavanja i zapošljavanja

Provođenjem ovih mjera Ministarstvo branitelja nastoji povećati konkurentnost hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih i nestalih branitelja na tržištu rada, kao i smanjiti nezaposlenost. Tijekom čitavog mandata nastavit će se provedba mjera usmjerenih na poticanje samozapošljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece poginulih branitelja.

Tijekom 2012. godine omogućeno je zapošljavanje još 422 osobe iz ciljne skupine Programa.

Do kraja kolovoza u 2013. godini kroz mjere Programa olakšano je i omogućeno zapošljavanje 246 osoba, no taj će se broj do kraja kalendarske godine još povećati, budući da su trenutno otvoreni neki javni pozivi za korištenje poticajnih mjera iz Programa u tekućoj godini.

U dvije godine mandata 2400 osoba koristilo je neku od ovih mjera.

Zadruga hrvatskih branitelja

Ministarstvo branitelja sufinancira opremanje, nabavku strojeva, projekte proširenja djelatnosti i nove projekte zadruga hrvatskih branitelja. U Hrvatskoj djeluje više od 400 braniteljskih zadruga. Na početku mandata povećan je iznos poticaja braniteljskim zadrugama s 50 000 kuna na 100 000 kuna. Za sve zadruga s ekološkim certifikatima taj iznos uvećava se za 20%.

U studenom 2012. godine Ministarstvo branitelja potpisalo je s Podravkom Sporazum o suradnji na otkupu proizvoda braniteljskih zadruga za period od 2012. do 2014. Istim Sporazumom dogovoreno je da će Podravka, osim otkupom sirovine, braniteljske zadruga pomagati i potrebnom stručnom pomoći u poljoprivrednoj proizvodnji. U siječnju 2013. godine na sajmu braniteljskih zadruga u

Rijeci Ministarstvo branitelja posredovalo je između braniteljskih zadruga i hotelijera te na taj način otvorilo put njihovim proizvodima u turističku ponudu Republike Hrvatske.

Potpisani ugovori s braniteljskim zadrugama Bosne i Hercegovine

Ministarstvo branitelja je u 2013. godini s 210 000 kuna sufinanciralo rad dvije braniteljske zadruge u Bosni i Hercegovini. Na Javni poziv se javila i zadruga pripadnika Armije BiH. Iako ovu zadrugu ne sačinjavaju pripadnici HVO-a, što je bio jedan od uvjeta Javnog poziva, Ministarstvo branitelja je zbog kvalitetnog programa odlučilo sa 70 000 kuna sufinancirati rad zadruge Terra Futura kroz oblik bilateralne suradnje. Također, Ministarstvo branitelja će u 2014. godini sufinancirati opremanje i rad Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata i Bosni i Hercegovini.

Pravna regulativa

Koje smo zakone donijeli?

Ministarstvo branitelja je u prosincu 2012. godine donijelo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji iz kojeg je vidljivo da se s izmjenama i dopunama Zakona krenulo isključivo s namjerom dodatnog učvršćivanja prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

Donesen je Zakon o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Ovaj Zakon po prvi puta od osamostaljenja Republike Hrvatske predstavlja mogućnost sustavnog istraživanja, pronalaženja i obilježavanja grobišta žrtava iz Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja na teritoriju Republike Hrvatske.

Koje ćemo zakone donijeti do kraja mandata?

- Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom rat (1. tromjesečje)
- Zakon o fundaciji za isplatu novčane naknade žrtvama seksualnog nasilja u Domovinskom ratu (2. tromjesečje)
- Zakon o vojnim i civilnim stradalnicima rata (3. tromjesečje)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (4. tromjesečje)

Ministrova komunikacija s građanima

- Od otvaranja izravne telefonske linije "Pitaj ministra": 900 telefonskih razgovora
- Od početka mandata na adresu ministar@branitelji.hr pristiglo je 1320 e-mailova
- Od početka mandata zaprimljeno je gotovo 16 000 pisama
- Od početka mandata ministar je na razgovor primio više od 1600 građana

- Od početka mandata ministar je prešao više od 120 000 km obilazeći branitelje po cijeloj Hrvatskoj

2) NESTALE OSOBE

Domovinski rat

Rješavanje pitanja nestalih osoba u Domovinskom ratu jedan je od ciljeva Ministarstva branitelja uvrštenih u Strategiju Vladinih programa za razdoblje 2013.-2015. Od početka mandata *Uprava za zatočene i nestale Ministarstva branitelja* je ekshumirala 237 posmrtnih ostataka i identificirala 175 osoba.

Republika Hrvatska još uvijek traga za **1.663** nestalih osoba.

Drugi svjetski rat i poslijeratno razdoblje

S obzirom na stav Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva branitelja da svaka žrtva zaslužuje dostojno posljednje počivalište, 2012. godine Ministarstvo branitelja krenulo je u izradu zakona koji po prvi puta, od osamostaljenja Republike Hrvatske, predstavlja mogućnost sustavnog istraživanja, pronalaznja i obilježavanja grobišta žrtava iz Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Ministarstvu branitelja je donošenje tog Zakona omogućilo da pronade 273 osobe.

3) SJEĆANJE NA DOMOVINSKI RAT

Projekt "Jedna slika iz Domovinskog rata"

U lipnju 2013. godine Ministarstvo branitelja je u suradnji s Hrvatskim audiovizualnim centrom, Hrvatskom radiotelevizijom, Vukovar Film Festivalom i Hrvatskim društvom pisaca krenulo u potragu za najboljom kratkom pričom na temu Domovinskog rata.

U tijeku je druga faza projekta u kojoj se s partnerom Ministarstva, HAVC-om, putem Javnog poziva nastoje pronaći redatelj, scenarist i producent koji bi na temelju pobjedničke priče osmislili kratkometražni igrani film.

Film će svoju premijeru doživjeti na Vukovar Film Festivalu 2014. godine.

Projektom „Jedna slika iz Domovinskog rata” Ministarstvo nastoji dati poticaj umjetničkoj, odnosno filmskoj i književnoj produkciji u Republici Hrvatskoj.

Javna ustanova "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar"

Na opravdane kritike da hrvatski učenici premalo uče i znaju o Domovinskom ratu i uzevši u obzir da su bitka za grad Vukovar i Domovinski rat u cijelosti temelj moderne Republike Hrvatske,

Ministarstvo branitelja pokrenulo je projekt Javne ustanove "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar".

Riječ je o mjestu na kojem će se na moderan, suvremen i dostojanstven način podučavati nove generacije o vrijednostima Domovinskog rata. Vukovar će godišnje posjetiti gotovo 50 000 osmaša, odnosno 300 učenika dnevno. Uz edukativnu dimenziju projekta, radi se o bitnom koraku u osnaživanju turizma i gospodarstva istočne Slavonije. Vlada Republike Hrvatske je za rad Memorijalnog centra osigurala gotovo 40 milijuna kuna.

Centar će sa svojim radom započeti školske godine 2014./2015.

Registar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Osim što je to najčasniji popis koji je Hrvatska mogla objaviti u svojoj povijesti, radi se o multifunkcionalnoj platformi koja nam je pomogla u rješavanju statusnih pitanja, transparentnosti kod dodjele stanova, stipendija, ali i provedbi znanstveno-istraživačkog projekta u kojem se nastojalo otkriti obolijevaju li i umiru hrvatski branitelji ranije u odnosu na opću populaciju.

Ministarstvo je u prvih nekoliko mjeseci od objave Registra zaprimilo **više tisuća prijava protiv "lažnih branitelja"**. Nakon sastanka DORH-a, MORH-a, MUP-a i Ministarstva branitelja, održanog u ožujku 2013. godine, dogovoren je protokol o suradnji prema kojem je adresa za zaprimanje prijava Ravnateljstvo policije.

U ovih godinu dana Ministarstvo branitelja nastojalo je informirati građane da je Ravnateljstvo policije prva i najrelevantnija adresa za zaprimanje prijava. Otkad su građani upućeniji u istražnu i pravnu dinamiku rješavanja pitanja lažnih branitelja, Ministarstvo branitelja zaprima značajno manji broj prijava.

Ipak, sve prijave koje Ministarstvo branitelja zaprimi, bilo potpisane, bilo anonimne, prosljeđuje Ravnateljstvu policije na provjeru i daljnje postupanje.

Dakle, bitno je naglasiti da Ministarstvo branitelja ne provodi istražne i sudske postupke protiv pojedinaca i utoliko ne može spekulirati o kojem se broju pokrenutih procesa radi.

BROJ OSOBA U REGISTRU :

U Registru hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata 19. prosinca 2012. godine, odnosno na dan objave Registra nalazilo se 502 678 branitelja. Prema podacima MORH-a, od objave Registra status hrvatskog branitelja je izgubilo 55 osoba, u Registar je upisano oko 1000 osoba te je obavljeno 10 000 korekcija netočnih podataka u Registru.

ZAŠTO JE BROJ OSOBA U REGISTRU POVEĆAN?

Do javne objave Registra još uvijek je bio u tijeku jedan dio postupaka reguliranja pravnog statusa hrvatskog branitelja. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji iz 2009. godine, člankom 15., bio je obustavljen postupak priznavanja statusa hrvatskih branitelja. Odlukom Ustavnog suda iz 2010. godine čl. 15. Zakona je ukinut i postupci priznavanja statusa su nastavljani. **Po završetku pojedinog postupka ažurirani su podaci u Registru.** Osim toga, dio naknadno upisanih osoba imao je status hrvatskog branitelja, ali administrativnom pogreškom nije bio upisan u Registar (strani državljani, građani s dvojnim državljanstvom koji nisu imali MBG, itd.).